

ՄԻՀՐԱՆ ՍՏԱԿՅԱՆ
(ծննդյան 75-ամյակի կապակցությամբ)

Լրացավ տեխն. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր **Միհրան Գրիգորի Ստակյանի** ծննդյան 75-ամյակը:

Միհրան Ստակյանի գիտակցական ամբողջ կյանքն անխզելիորեն կապված է Պոլիտեխնիկականի հետ: 1962թ. ավարտելով բուհը՝ մինչ օրս աշխատում է մեքենագիտության ամբիոնում, անցնելով գիտամանկավարժական գործունեության բոլոր փուլերը՝ ասիստենտից մինչև պրոֆեսոր, ամբիոնի վարիչ, ուսումնական մասի պետ: 1968 թ. պաշտպանել է թեկնածուական, իսկ 1997թ.՝ դոկտորական ատենախոսությունները:

Որպես հմուտ մանկավարժ և հետազոտող՝ Մ. Ստակյանն անընդմեջ դասավանդում է մեքենագիտության բնագավառի ուսումնագիտական և հետազոտական ուղղվածությամբ մի շարք դասընթացներ՝ տասնամյակների ընթացքում դառնալով առաջատար դասախոս մեքենաների նախագծման հիմունքների գծով:

Մ.Գ. Ստակյանի աշխատանքային ողջ գործունեությունը նվիրված է ՀՀ բարձրագույն կրթության գիտակրթական գործընթացների կատարելագործման և տեխնիկական համակարգերի հուսալիության բարձրացման հիմնախնդիրների լուծմանը: Դեռևս անցյալ դարի 90-ական թվականներից նա ակտիվորեն մասնակցել է ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթությունը Եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելու և Բոլոնիայի գործընթացին համահունչ բազմաստիճան կրթական համակարգ ստեղծելու աշխատանքներին, գործընթաց, որն ԱՊՀ անդամակից երկրներում առաջիններից էր: 1991-98թթ. վարել է Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի (ՀՊՀՀ) ուսումնամեթոդական վարչության պետի պաշտոնը, իսկ 1998-2000թթ. աշխատանքի է անցել ՀՀ ԿԳ նախարարությունում որպես նախարարի տեղակալ և նույն գործունեությունը ծավալել ՀՀ բուհական համակարգում: Նրա ակտիվ մասնակցությամբ ՀՀ Ազգային Ժողովում քննարկվել և հաստատվել է ՀՀ «Կրթության մասին» օրենքը: Մեծ է նրա ներդրումը նաև ՀՀ «Բարձրագույն և հետբուհական կրթության մասին» օրենքի

ձևակերպման աշխատանքներում: 1998-2001թթ. վարել է ԱՊՀ անդամակից երկրների Միջկառավարական ենթահանձնաժողովի նախագահի պաշտոնը բարձրագույն կրթության բարեփոխման և ինտեգրման հարցերի գծով, և նրա անմիջական մասնակցությամբ մշակվել ու հաստատվել են կրթական փաստաթղթերի համարժեքության և փոխադարձ ճանաչման ՀՀ պայմանագրեր 6 տարբեր պետությունների հետ, ինչպես նաև կրթական համակարգի նորմատիվ-իրավական դաշտը կարգավորող այլ փաստաթղթեր:

Մ.Գ. Ստալյանի աշխատանքային գործունեության հիմնական մասն են կազմում գիտական հետազոտությունները՝ նվիրված ինժեներական կոնստրուկցիաների և սարքավորումների աշխատունակության և տեխնիկական գործընթացների արդյունավետության ուսումնասիրությանը՝ նպատակաուղղված նույն օբյեկտների և երևույթների հուսալիության մակարդակի բարձրացմանը: Դեռևս 1970-ական թվականներին Մ.Գ. Ստալյանը մեքենագիտության ամբիոնում ուսանողներից, ասպիրանտներից և դասախոսներից ձևավորել է հետազոտական խումբ և ստեղծել փորձարարական լաբորատորիա՝ կիրառելով հետազոտությունների կազմակերպման և արդյունքների մշակման արդի միջոցներ: 2005-2012թթ. ղեկավարել է նշված թեմատիկային վերաբերող պետությունների ֆինանսավորմամբ գիտական նախագծեր:

Նրա հետազոտական գործունեությանը բնորոշ է առաջադրվող խնդիրների լուծման համալիր մոտեցումը՝ խնդրի հիմնավորումը, դրա ֆիզիկական և մաթեմատիկական մոդելների մշակումը, գիտափորձի մեթոդաբանության ստեղծումը և իրականացումը, փորձարարական տեխնիկայի, չափիչ-ստուգիչ սարքերի նախագծումը և կատարելագործումը, մաթվիճակագրության ժամանակակից մեթոդներով փորձի արդյունքների մշակումը, խնդրի ծրագրային ապահովումը, կոնստրուկտորական գործունեությունում և արտադրությունում առաջադրվող հաշվարկային մեթոդների և տեխնոլոգիական գործընթացների ներդրումը: Մ. Ստալյանի գիտական հետաքրքրությունների շրջանակում են ծայրահեղ պայմաններում աշխատող հանգույցների և մեքենամասերի հոգնածային դիմադրության և ճաքակայունության հաշվարկային մեթոդների մշակման, հոգնածային լավարկված գիտափորձի մեթոդաբանության ստեղծման, ճաքագոյացման և ճաքազարգացման մեխանիզմների ուսումնասիրման, հոգնածային փորձարկումների և ճաքերի ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ սարքավորման նախագծման, գիտափորձի մաթեմատիկական և ծրագրային ապահովման, նոր տեխնոլոգիական գործընթացների մշակման հիմնահարցերը, որոնց լուծմամբ կարելի է հասնել մեքենաշինական արտադրանքի և տրանսպորտային միջոցների նյութատարության նվազեցմանը:

Մ.Գ. Ստալյանը 276 գիտական աշխատությունների հեղինակ (համահեղինակ) է, այդ թվում՝ 11 ՌԴ և ՀՀ արտոնագրեր, 7 մենագրություններ և 26 գիտամեթոդական աշխատանքներ: Նա կազմակերպել է 10 և ելույթներ ունեցել 320-ից ավելի հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներում: Նրա գիտական ղեկավարությամբ պաշտպանվել են դիպլոմավորված մասնագետների և բակալավրական 80-ից ավելի ավարտական աշխատանքներ, մագիստրոսական թեզեր, 20 թեկնածուական ատենախոսություններ: Մ. Ստալյանը հանդես է եկել որպես 7 թեկնածուական և 8 դոկտորական ատենախոսու-

թյունների գիտական խորհրդատու և պաշտոնական ընդդիմախոս: 1996 թվականից ՀՀ ԲՈՀ-ի գիտական աստիճաններ շնորհող թ. 032 մասնագիտական խորհրդի անդամ է:

Սկսած 1978 թվականից՝ Մ. Ստակյանը արդյունավետ գործունեություն է ծավալել նաև ՀՀ գիտատեխնիկական հանդեսների և ժողովածուների խմբագրական կազմերում: Այժմ նա երեք գիտատեխնիկական հանդեսների գլխավոր խմբագրի տեղակալ է, երկուսում՝ խմբագրական կազմի անդամ (ՀՀԳԱԱ և ՀԱՊՀ Տեղեկագիր. ՏԳ սերիա հանդեսի խմբագրական կազմի անդամ է 1976թ.-ից, իսկ մինչև 2006թ.-ը եղել է գլխավոր խմբագրի տեղակալ):

Պրոֆ. Մ. Ստակյանը ընդգծված բարյացակամ վերաբերմունք ունի իր գործընկերների և ճարտարագիտական բնագավառի մասնագետների, հատկապես երիտասարդ գիտաշխատողների նկատմամբ, պատրաստ՝ աջակցելու նրանց գիտամեթոդական աշխատանքներում, ներդնելով գիտափորձի կազմակերպման և իրականացման, ինչպես նաև բազմամյա խմբագրական գործունեության իր փորձառությունը: Լինելով ճարտարագիտական լայն մտահորիզոնով գիտնական և միշտ հետևելով իր և հարակից ոլորտների նորություններին՝ նա կարողանում է ճիշտ կողմնորոշվել և լավարկային լուծման տարբերակներ առաջադրել մասնագիտական հիմնախնդիրների լուծման գործընթացներում:

Մ. Ստակյանը Հայաստանի ճարտարագիտական ակադեմիայի (ք. Երևան) և Ուկրաինայի Տեխնոլոգիական ակադեմիայի (ք. Օդեսա) իսկական, իսկ Միջազգային ճարտարագիտական ակադեմիայի (ք. Մոսկվա)՝ թղթակից անդամ է: 1998-2016 թթ. ընթացքում արժանացել է ՀԱՊՀ, ՀՀ ԿԳ նախարարության, ինչպես նաև ՌԴ հետազոտական կազմակերպությունների մի շարք պատվոգրերի և հուշամեդալների:

Պրոֆ. Մ. Ստակյանն իր 75-ամյակն է թևակոխում ստեղծագործական վերելքի պայմաններում և շարունակում է ղեկավարել իր հետազոտական խմբի աշխատանքները՝ դրանում ներգրավելով նորանոր երիտասարդ գիտաշխատողների:

Շնորհավորում ենք Միհրան Գրիգորի Ստակյանին հոբելյանի կապակցությամբ, ցանկանում քաջառողջություն, երկարակեցություն և ստեղծագործական նորանոր հաջողություններ:

**«ՀՀ ԳԱԱ և ՀԱՊՀ Տեղեկագիր.
Տեխնիկական գիտությունների սերիա»
հանդեսի խմբագրական խորհուրդ**